

بنام آفریدگار مهر

جزوه : آشنایی با سازمان و مدیریت شرکت های بیمه ای و سیاستهای راهبردی صنعت بیمه

مدرس: محسن قاضی

هدف : آشنایی با ارکان و تشکیلات بیمه و عملکرد داخلی و خارجی آنها و روش مدیریت خاص این قبیل مؤسسات.

در پایان این دوره فراگیر باید ارکان و تشکیلات بیمه و چارت تشکیلاتی آن را بطور کامل بشناسد .

ارکان سازمان بیمه مرکزی:

سازمان بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران از چهار رکن به شرح زیر تشکیل می شود:

۱- مجمع عمومی :

این مجمع مرکب است از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر بازرگانی، وزیر کار و امور اجتماعی و هیئت عامل و بازرسان بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران (بدون داشتن حق رأی)

وظایف مجمع عمومی عبارت است از:

تعیین خط مشی کلی (سیاست گذاری کلی صنعت بیمه)؛

رسیدگی و اظهارنظر نسبت به گزارش سالانه رئیس کل بیمه مرکزی ایران؛

تصویب سازمان و آئین نامه های مالی و اداری بیمه مرکزی ایران؛

تصویب ضوابط استخدامی با رعایت بند پ ماده ۲ قانون استخدام کشوری؛

انتخاب بازرسان بیمه مرکزی ایران؛

تعیین حقوق رئیس کل و اعضاء هیئت عامل و حق الزحمه بازرسان؛

تصمیم گیری در مورد هر موضوعاتی که رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در دستور کار مجمع قرار

میدهد.

۲- شورای عالی بیمه :

کار این شورا جنبه فنی و تخصصی دارد و مهم ترین انجمن یا گردهمایی فنی صنعت بیمه کشور است. اعضاء این شورا عبارتند از:

رئیس کل بیمه مرکزی ایران؛

معاون امور اقتصادی و دارایی؛

معاون بازرگانی؛

معاون وزیر کار و امور اجتماعی؛

معاون تعاون؛

رئیس شرکت سهامی بیمه ایران؛

مدیر عامل یکی از مؤسسه های بیمه به انتخاب سندیکای بیمه گران ایران؛

یک نفر کارشناس امور حقوقی به انتخاب مجمع عمومی

یک نفر کارشناس امور بیمه به انتخاب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع

ریاست این شورا بدون شرکت در رای گیری با رئیس کل بیمه مرکزی ایران است.

وظایف شورای عالی بیمه:

بر پایه ماده ۱۷ قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه گری وظایف این شورا به شرح زیر است:

۱- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به صدور پروانه تأسیس یا لغو مؤسسه های بیمه طبق ضوابط این قانون و پیشنهاد آن به مجمع عمومی

۲- تصویب نمونه ترازنامه که باید مورد استفاده مؤسسه های بیمه قرار گیرد.

۳- تعیین انواع معاملات بیمه ای و شرایط عمومی بیمه نامه ها و نظارت بر امور بیمه های اتکایی

۴- تعیین میزان کارمزد و حق بیمه مربوط به رشته های مختلف بیمه مستقیم

۵- تصویب آئین نامه های لازم برای هدایت امر بیمه و فعالیت مؤسسه های بیمه

۶- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران درباره عملیات و فعالیت های مؤسسه

۷- های بیمه در ایران که حداقل هر شش ماه یک بار باید تسلیم شود.

۸- اظهار نظر درباره هر گونه پیشنهاد که از طرف رئیس شورای عالی بیمه به آن ارجاع می شود.

۹-انجام سایر وظایفی که این قانون برای آن تعیین کرده است.

بنابراین بیشترین وظایف این شورا، اجرای مسائل فنی و تخصصی بیمه و رایزنی و اظهارنظر درباره مسائل مالی و حقوقی صنعت بیمه می باشد. به طور منطقی و قانونی انجام درست و دقیق این وظایف ایجاب می کند که بیشترین اعضاء شورای عالی بیمه از میان اعضاء صلاحیت دار و صاحب نظر و متخصص در مسائل بیمه ای برگزیده شوند.

۳-هیئت عامل:

این مدیریت اجرایی مرکب است از رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و قائم مقام ایشان و معاونان بیمه مرکزی که برای مدت چهار سال از سوی مجمع عمومی منصوب می شوند و انتخاب آنها برای دوره های بعدی بلامانع است.

رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران بالاترین مقام اجرایی و اداری بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است که علاوه بر ریاست مدیران عامل، ریاست شورای عالی بیمه را نیز به عهده دارد.

وظایف رئیس کل بیمه مرکزی به شرح زیر می باشد:

الف) نظارت بر اجرای قانون تأسیس بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بیمه گری و آئین نامه های اجرایی آن
ب) نمایندگی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در برابر اشخاص و مؤسسه های دولتی یا خصوصی و دادگاه ها و سایر مراجع قضایی و غیر قضایی با حق توکیل و سازش و دیگر اختیاراتی پیش بینی شده ماده ۶۲ قانون آئین دادرسی مدنی

پ) تفویض قسمتی از اختیارات خود و حق امضاء به قائم مقام یا معاونان و یا رؤسا یا کارمندان و تعیین وظایف آنها
ت) تقدیم گزارش وضع حساب ها و امور بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در مجمع عمومی
ث) تقدیم گزارش عملیات و فعالیتهای مؤسسات

۴-بازرسان:

بر پایه ماده ۲۴ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری بیمه مرکزی باید دو بازرس صلاحیت دار داشته باشد که یکی را وزیر امور اقتصادی و دارایی و دیگری را وزیر بازرگانی پیشنهاد می کنند که باید به تصویب مجمع عمومی برسند. این بازرسان باید اطلاعات و تجارب کافی در امور بیمه و حسابداری داشته باشند و بر پایه اساسنامه سازمان حسابرسی مصوب ۱۷/۶/۱۳۶۶ وظیفه این بازرسان به سازمان حسابرسی واگذار شده است.

سندیکای بیمه گران:

تعریف سندیکا مطابق اساسنامه آن :

ماده ۱- سندیکای بیمه گران ایران که در این اساسنامه سندیکا نامیده می‌شود، تشکل صنفی، حرفه ای و غیرانتفاعی است که برای مدت نامحدود تأسیس شده و به موجب این اساسنامه اداره خواهد شد.

ماده ۲- مؤسسات بیمه بازرگانی که در ایران فعالیت می‌کنند، عضو سندیکا شناخته می‌شوند.

تبصره- صندوق تامین خسارت های بدنی می تواند با تصویب مجمع عمومی خود، عضو سندیکا شود.

ماده ۳- مرکز سندیکا در تهران است و می تواند با تصویب شورای عمومی در مراکز استان ها و مناطق آزاد تجاری صنعتی کشور ، دفتر دایر نماید. این دفاتر وظیفه نمایندگی سندیکا در استان و منطقه ذیربط و همچنین هماهنگی بین مؤسسات بیمه عضو سندیکا را برعهده خواهد داشت.

تبصره- در استان هایی که سندیکا فاقد دفتر است، شوراهای هماهنگی مؤسسات بیمه توسط سندیکا و در چارچوب مورد تایید بیمه مرکزی، تشکیل می شوند و وظایف مقرر در این ماده را برعهده خواهند داشت.

ماده ۴- سندیکا دارای اهداف زیر است:

- صیانت از حقوق و منافع قانونی، حرفه-ای و صنفی اعضاء سندیکا در سازمانها و مراجع ذیربط؛
- کوشش برای توسعه اخلاق حرفه ای و توسعه همکاری بین اعضاء؛
- کوشش در جهت نهادینه کردن اخلاق و رفتار حرفه ای در صنعت بیمه؛
- کوشش در جهت توسعه و ترویج فرهنگ بیمه در کشور؛
- کمک به بهبود مقررات و محیط کسب و کار صنعت بیمه؛
- کمک به ارتقای دانش فنی و مدیریتی کارشناسان و مدیران مؤسسات بیمه؛
- رسیدگی و کمک به حل و فصل اختلافات بین اعضاء؛
- کمک به توسعه همکاری های بین المللی صنعت بیمه با مؤسسات مرتبط خارجی.

ماده ۵- سندیکا برای نیل به اهداف خود وظایف و اختیارات زیر را به عهده دارد:

- بررسی و اظهار نظر درباره موضوعات و مسایل مربوط به امر بیمه؛

- ایجاد هماهنگی و همکاری بین مؤسسات بیمه با سایر دستگاه‌های اجرایی و مراجع ذیربط در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه؛
- تعیین میزان حق عضویت اعضاء؛
- اظهار نظر درباره مسایل مرتبط با اهداف و وظایف سندیکا که از طرف هریک از اعضاء، بیمه مرکزی و سایر مراجع به سندیکا ارجاع شود؛
- کوشش برای آشنا کردن مردم با مزایای بیمه و ارتقاء سطح فرهنگ بیمه در جامعه؛
- برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌های تخصصی و برنامه‌های آموزشی مورد نیاز در امور بیمه‌های بازرگانی و حضور در کنفرانس‌ها، مجامع و سمینارهای داخلی و بین‌المللی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط؛
- کمک به ساماندهی نظام آماری صنعت بیمه و تجزیه و تحلیل آن؛
- انتشار نشریات تخصصی و عمومی بیمه‌ای؛
- پیشنهاد تدوین یا اصلاح آئین‌نامه‌های مربوط به صنعت بیمه و نرخ و شرایط انواع رشته‌های بیمه‌ای به بیمه مرکزی؛
- انجام وظایفی که به موجب قوانین و مقررات بر عهده سندیکا می‌باشد؛
- ایجاد تشکیلات اداری و فنی لازم برای اجرای وظایف و اختیارات سندیکا؛
- رسیدگی به اختلاف بین اعضاء و انجام داوری بین آنها با رعایت قوانین و مقررات مربوط؛
- برگزاری آزمون‌های حرفه‌ای مرتبط با صنعت بیمه از قبیل آزمون‌های نمایندگی و ارزیابی خسارت با رعایت مقررات مربوط به اخذ مجوزهای لازم؛
- کمک به اعمال نظارت حرفه‌ای بر فعالیت‌های بخش‌های مختلف صنعت بیمه در مواردی که بیمه مرکزی به سندیکا محول می‌کند؛
- ارتباط و تعامل با سایر تشکل‌ها، مجامع، انجمن‌ها، اتحادیه‌ها، سندیکاها و اتاق‌های بازرگانی داخلی و خارجی؛
- قبول و دریافت هدایا و کمک‌های مالی؛
- همکاری با مؤسسات و سازمان‌های آموزشی و تحقیقاتی به منظور اجرای طرح‌ها و پروژه‌های مطالعاتی مرتبط با صنعت بیمه؛
- کمک و همکاری با مراجع قانونی ذیربط، برای مبارزه با هرگونه فساد و تقلب در بازار بیمه و ایجاد ساز و کارهای مناسب.

ماده ۶: سندیکا دارای ارکان زیر است :

۱- شورای عمومی؛

۲- هیأت رئیسه؛

۳- دبیر کل؛

۴- بازرس.

شبکه فروش در صنعت بیمه :

شبکه فروش در صنعت بیمه با طی نمودن فرآیندهای قانونی میتوانند با عناوین زیر در حوزه فروش محصولات بیمه ای فعالیت کنند. نظارت بر عملکرد شبکه فروش توسط مؤسسات بیمه ی مربوطه و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت میپذیرد:

۱- نماینده تخصصی عمر: صرفاً در حوزه ی فروش بیمه های زندگی فعالیت میکند.

۲- کارگزار: دارای کد فعالیت از بیمه مرکزی برای همکاری با مؤسسات مختلف بیمه ای میباشد و صرفاً بعنوان دلال یا بازاریاب و یا واسطه فعالیت میکند و حق صدور بیمه نامه را ندارد.

۳- نمایندگی حقیقی: این نوع نمایندگی ها که بخش عمده شبکه فروش را تشکیل میدهند از آنها بعنوان نمایندگی جنرال یا عمومی نیز نامبرده میشود. و میتوانند تمامی محصولات بیمه ای یک موسسه بیمه ای را به فروش برسانند. *شرکت خدمات بیمه ای (نمایندگی حقوقی): متشکل از سه عضو که باید حداقل دو عضو آن دارای شرایط نمایندگی بیمه باشند.

پرتفوی بیمه:

به طور کلی منظور از پرتفوی، سبد سهام است که از ترکیب مناسبی از دارایی ها و تعهدات تشکیل می شود. گروهی از دارایی های مالی مثل سهام، اوراق مشارکت و اوراق قرضه و معادل های پول نقد نظیر سپرده های بانکی، همچنین سرمایه گذاری در صندوق های سرمایه گذاری مشترک و صندوق های قابل معامله، پرتفوی یا سبد دارایی ها گفته می شود.

به مجموع تعهدات بیمه ای یک شرکت بیمه، در تمام رشته ها یا یک رشته مشخص از فعالیت های بیمه ای را پرتفوی آن شرکت می نامند.

ظرفیت نگهداری شرکت:

ظرفیت نگهداری در شرکت های بیمه در واقع میزانی از ریسک است که هر شرکت بیمه می تواند در هر رشته، بازار و یا منطقه قبول کند. ظرفیت نگهداری مشخص می کند که شرکت بیمه در هر ریسک (بیمه نامه) چه میزان از ارزش موضوع بیمه را می تواند نزد خود نگهداری و بقیه آن را باید به شرکت های واجد شرایط اتکایی کند.

در واقع ظرفیت نگهداری امکانی را برای شرکت بیمه فراهم می آورد که شرکت بیمه بتواند در بدترین شرایط ممکن نیز توانایی پرداخت خسارت به بیمه گزاران را داشته باشد.

ظرفیت مجاز نگهداری ریسک در کنار سطح توانگری مالی می‌تواند شاخص‌های خوبی برای انتخاب شرکت بیمه‌گر از سوی یک بیمه‌گزار باشند.

بیمه مشترک و متقابل:

بیمه مشترک عبارت است از اجتماعی بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار که بمنظور پوشش مورد بیمه، هر یک به نسبت معینی، پس از احتساب کاستنی‌ها (درصد یا قسمتی از خسارت، که طبق شرایط بیمه نامه بعهده بیمه‌گذار است و بیمه‌گر نسبت به آن تعهدی ندارد، مگر آنکه در مورد نوع و نحوه محاسبه آن، توافق شده باشد، تقسیم ریسک می‌نمایند.

بیمه متقابل از اقسام بیمه و عبارت است از اینکه چند نفر با سرمایه مشترک شرکتی تأسیس کنند و قرار بگذارند هر خسارتی - اعم از مالی و جانی - به هریک از آنان وارد شد از طریق شرکت یاد شده جبران نمایند.

بیمه اتکایی:

بیمه اتکایی، قرارداد بیمه‌ای است که به موجب آن، بیمه‌گر مستقیم تمام یا قسمتی از نتایج مالی تعهدات بیمه‌ای خود را به بیمه‌گر دیگری انتقال می‌دهد. به عبارت ساده‌تر، بیمه اتکایی، بیمه نمودن مجدد ریسک‌های بیمه شده نزد بیمه‌گران اتکایی می‌باشد.

((پایان))